

Strategisch perspectief 2019- 2022

OPO Ameland
concept versie 21-1-2019

Inleiding

Elk kind is uniek, ontwikkelt zich op eigen wijze, in zijn eigen tempo en naar eigen behoeften. Maar ook elke medewerker is uniek, heeft zijn eigen capaciteiten, interesses en wensen. Niet alleen in onderwijsbeleid, maar ook in ons personeels- en organisatiebeleid gaan wij daarom uit van ieders unieke talenten en mogelijkheden. Daarmee willen wij een inspirerend en vernieuwend leer- en werkklimaat tot stand brengen, innovatie is daarbij een sleutelbegrip. Om dit gestalte te geven is er behoefte aan een nieuwe koers. Daarom organiseerden wij in 2018 kringgesprekken met ouders, verzorgers en belangstellenden en werden tevredenheidspeilingen afgenomen bij de kinderen, ouders en verzorgers en medewerkers.

Bijzonder is daarbij de reactie van de kinderen, die wij geënquêteerd hebben. Immers, onderwijs is er voor de kinderen; ook zij weten hoe het onderwijs nog beter kan. Zij geven namelijk in algemene zin aan, dat zij graag uitgedaagd willen worden en dat het onderwijs gericht moet zijn op de toekomst met de daarbij behorende vaardigheden. Kinderen blijven ons inspireren!

De kringgesprekken met ouders en verzorgers en de gesprekken met de teams vormden een belangrijke basis voor dit strategisch perspectief van OPO Ameland; het kompas waarmee we gaan ontdekken hoe de toekomst er uitziet, we gaan met z'n allen op ontdekkingsreis, op expeditie.

Wat gebeurt er om ons heen? De context

Onze wereld ziet er heel anders uit dan de wereld waarin onze ouders zijn opgegroeid.

Globalisering betekent dat ieders wereld steeds groter wordt: binnen een paar seconden ben je in contact met mensen aan de andere kant van de wereld. Mensen verhuizen naar andere landen om veiligheid en werk te zoeken en nemen hun taal, geloof en gewoonten mee. Via internet komt nieuws uit alle hoeken van de wereld binnen. Nog nooit heeft de mensheid voor zulke grote uitdagingen gestaan als de huidige en toekomstige generaties: denk aan klimaatverandering, toenemende ongelijkheid en de technologische revolutie.

We worden met zijn allen steeds ouder, de digitale revolutie is in volle gang en nieuwe technologie (denk aan 3D printen, virtual reality, kunstmatige intelligentie en robotisering) heeft een drastische invloed op de manier waarop we leven en werken. We leiden onze kinderen op voor een wereld, waarvan we geen idee hebben hoe deze eruit zal gaan zien. Bovenstaande maakt het noodzakelijk dat we onze kinderen uitdagen om kritisch, creatief en vernieuwend te denken en te handelen.

Een krimp van het aantal basisschoolleerlingen op Ameland zal er toe leiden dat in de komende jaren ook een lichte daling zal zijn in ons totale aantal leerlingen

De beschrijving van de toekomstige ontwikkelingen: het vormen van IKC's en het bevorderen van de samenwerking binnen het onderwijs en educatieve instituten.

We kunnen onze ogen niet sluiten voor het feit dat maatschappelijke, technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen van grote invloed zullen zijn op ons leven in al zijn facetten en op de manier waarop ons onderwijs vorm en inhoud krijgt. Wat willen wij onze kinderen leren en meegeven om een lang en gelukkig leven te kunnen leiden? Wat betekenen globalisering, klimaatverandering en de opkomst van nieuwe technologie voor de manier waarop we ons onderwijs vorm en inhoud geven? Onderzoek laat zien dat Nederland een van de beste onderwijssystemen in de wereld heeft, maar tegelijkertijd achterop dreigt te raken bij de noodzakelijke transformatie van onderwijzen naar leren. Het is evident dat ons onderwijs voor een fascinerende uitdaging staat en uiteindelijk, in het belang van onze gemeenschappelijke toekomst op Ameland, drastisch zal transformeren naar een meer integrale vorm van educatie en onderwijs.

Waar staan we voor? Onze missie

Wij staan voor openbaar onderwijs op Ameland. Met de twee scholen, 't Ienster en de Schakel, vormen wij één onderwijsteam, waarbij ieder kind (ongeacht identiteit, etniciteit of geloof) welkom is. Wij zoeken dan ook nadrukkelijke samenwerking op met de voorschoolse educatie en het bijzonder onderwijs op Ameland.

Onze ambitie is hoog: het best mogelijke onderwijs bieden aan al onze leerlingen. Onder het 'het best mogelijk onderwijs' verstaan we onderwijs dat gericht is op kennis en vaardigheden (leren om te leren), op het vormen van je eigen identiteit (leren jezelf te zijn) en op het voorbereiden op je rol op de samenleving (leren samen te leven).

Samen bouwen aan een toekomst, die past bij jou.

Bij 'leren om te leren' (kennisontwikkeling) gaan wij uit van de talenten van onze leerlingen. Ieder kind is uniek en krijgt zoveel mogelijk kansen om zijn of haar eigen kwaliteiten optimaal te ontwikkelen.

Onze scholen creëren een uitdagende leeromgeving die kinderen uitnodigt om actief, betrokken, onderzoekend en met plezier te leren.

Bij 'leren jezelf te zijn' (persoonsontwikkeling) gaan we uit van de leerling als mens; ieder met zijn of haar kwaliteiten, beperkingen en 'eigen' aardigheden. We stimuleren kinderen al vroeg om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen ontwikkeling en te reflecteren op hun handelen en we geven ze de ruimte om eigen keuzes te maken. Daarbij is het belangrijk dat we kinderen leren dat de wereld niet alleen om hen en hun eigen verlangens draait, maar dat ze zichzelf de vraag stellen: is wat ik wens ook wenselijk voor de wereld om me heen?

Bij 'leren samenleven' (maatschappelijke ontwikkeling) gaat het er om dat we onze leerlingen helpen hun eigen plek in de samenleving te vinden, een plek die past bij hun talenten en mogelijkheden. We vinden het belangrijk dat we onze leerlingen leren respect te hebben voor elkaar, oog te hebben voor de verscheidenheid in onze samenleving en zorgvuldig om te gaan met de wereld om ons heen. Wij sturen onze leerlingen op expeditie; een reis die begint bij henzelf en die hen over heel de wereld zal voeren.

Ons onderwijs richt zich naast kennisverwerving, kennisoverdracht op het ontwikkelen van de totale mens en zijn huidige en toekomstige plek in de samenleving. Het gaat daarbij om hoofd, hart en handen. Dit wordt volgens ons gecreëerd door ambities onderwijs te vormen voor de toekomstige volwassenen, onze kinderen.

Onze missie vraagt docenten, die bereid zijn om samen met collega's, kinderen en ouders voortdurend te zoeken naar een goede balans tussen drie domeinen: kennisontwikkeling, persoonsontwikkeling en maatschappelijke ontwikkeling.

Waar gaan we voor? Onze visie

De visie op het kind.

De visie op het kind is gericht op zijn of haar (meerjaren) ontwikkeling. Ons uitgangspunt is dat ieder kind uniek is. Hiervoor zorgen wij voor een sociaal emotionele, cognitieve en creatieve ontwikkeling. Wij bieden leerlingen op Ameland de ruimte om te groeien en te bloeien in een onderwijsomgeving, die gekenmerkt wordt door plezier, veiligheid en respect. Concreet betekent dat voor onze scholen dat we bewust rekening willen houden met verschillen. Verschillen in aanbod, instructie en verwerking als gevolg van verschillen in aanleg, belangstelling en interesse.

Wij werken volgens het ADIM (actieve directe instructie model) en kijken naar de onderwijsbehoefte van de individuele leerling.

Door gebruik te maken van coöperatieve werkvormen en zelfstandig werken en leren, ontstaat tijd om individuele of groepsgerichte aandacht te geven.

De visie op het onderwijs.

De visie op het onderwijs van OPO Ameland betekent dat wij samen zorgen voor kwalitatief goed onderwijs dat aansluit op maatschappelijke en individuele behoeften. Wij noemen dat passend en uitdagend (ambitieuw) onderwijs. Kernbegrippen zijn ambitie en resultaatgerichtheid. Voor onze organisatie betekent, dat wij constant bezig willen zijn met kwaliteitszorg. Een voortdurend proces van meten, wegen en bijschaven van ons onderwijs. We maken daarbij gebruik van de zogenaamde PDCA-cyclus:

1. To Plan (P)
2. To Do (D)
3. To Check (C)
4. To Act (A)

Kortom:

- Vaststellen van de doelen van de school;
- De doelen in de praktijk realiseren;
- Controleren of de doelen in voldoende mate gerealiseerd worden;
- Wat goed gaat vasthouden en verbeteringen realiseren.

Voor de teamleden houdt dat in dat er doorlopend sprake is van verdieping en scholing. Up to date blijven is een geweldige uitdaging. Docenten moeten functioneren op een vakbekwaam niveau (SBL competenties), zodat zij kunnen anticiperen op de toekomstige noodzakelijke veranderingen.

De visie op de plaats in de Amelander samenleving.

De visie op de plaats in de Amelander samenleving betekent dat wij herkenbaar zijn als openbaar onderwijs dat stevig gepositioneerd en geïntegreerd is in de Amelander samenleving. We werken nauw samen met andere jeugd en kind gerelateerde instellingen. Wij staan voor openheid, ontmoeten en verbinden. De scholen voor openbaar primair onderwijs op Ameland zijn onderdeel van een maatschappij die volop in beweging is. Veel van de ontwikkelingen binnen de scholen hebben te maken met de maatschappelijke veranderingen. De complexiteit van de samenleving neemt toe. Scholen willen en moeten anticiperen op deze veranderende en een complexe maatschappij. Als belangrijk "tweede milieu" spelen scholen een belangrijke rol bij de beantwoording van maatschappelijke vraagstukken die met de opvoeding in verband kunnen worden gebracht.

Voor onze organisatie betekent dat concreet dat wij bereid zijn deze rol te vervullen. Op basis van deskundigheid en openheid willen wij bij het voeren van discussies een partij zijn waar rekening mee wordt gehouden. Onze mening moet er toe doen, maar is niet alleen bepalend. Wij zoeken in de komende jaren nadrukkelijk de samenwerking Ameland breed met andere scholen en educatieve instellingen. Dit is volgens ons de mogelijkheid om toekomst bestendig en duurzaam onderwijs te organiseren.

Hoe gaan we dat realiseren? Onze speerpunten

Speerpunt 1: een professionele cultuur

Het onderwijs draait om de docent. We vragen van docenten dat zij kinderen stimuleren om te leren, nieuwsgierig te zijn en nieuwe dingen te ontdekken. Dat kan alleen maar als ook de docenten zelf een onderzoekende houding hebben en nieuwe dingen willen leren. Eigentijds onderwijs vraagt docenten en scholen die leren van elkaar en die samen voortdurend zoeken naar manieren waarop het beter kan. We leggen ook hier de lat hoog en zetten in op de kwaliteit van onze medewerkers, zodat zij op een vakbekwaam niveau zullen functioneren.

We willen professionele medewerkers met een samenwerkingsgerichte en lerende houding: de voortdurende wil om het nog beter te willen doen. Hierbij speelt de algemeen directeur een belangrijke rol. Een goede algemene directeur is iemand die weet wat er op school gebeurt, die de leerlingen kent en die weet hoe het op zijn of haar scholen en binnen de klassen gaat. Hij of zij ondersteunt docenten en stimuleert dat men elkaar binnen het team aanspreekt. Je zegt wat je doet en je doet wat je zegt. Een open en heldere communicatie is een belangrijke voorwaarde voor een professionele cultuur. Een professionele cultuur is een aanspreekcultuur.

We bieden docenten die zich willen ontwikkelen in hun vak volop mogelijkheden. We hebben een introductieplan voor nieuwe en startende docenten. Docenten krijgen de kans om opleidingen te volgen. Tijd om lessen voor te bereiden. Ruimte en ondersteuning om de zorg voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (extra zorg, en meer- en hoogbegaafdheid= talenten) uit te kunnen voeren. Geen overbodige administratieve werkzaamheden. Een goede docent heeft ruimte nodig. We geven de docenten daarom hun centrale plek terug en verwachten dat zij op een vakbekwaam niveau functioneren, zodat kwalitatief goed en toekomst bestendig onderwijs wordt gegeven.

Speerpunt 2: eigentijds, toekomstgericht onderwijs

Kinderen leren het meest als hun nieuwsgierigheid wordt geprikkeld, blijkt uit onderzoek. Dat betekent dat het onderwijs op onze scholen betekenisvol, ontdekkend en ambitieus zal zijn. Alle leerlingen hebben recht op een passende plek in het onderwijs en verdienen onderwijs dat uitgaat van hun mogelijkheden: onderwijs op maat. Iedereen is anders en leert anders. Iedere leerling heeft iedere dag recht op een persoonlijke uitdaging, ongeacht zijn of haar capaciteiten. Dat betekent een ontwikkeling richting meer gepersonaliseerd onderwijs. Leerlingen worden eigenaar van hun eigen leerproces waardoor hun zelfstandigheid en motivatie toeneemt: ze snappen met welk doel ze bezig zijn en waarom. Door meer thematisch te werken en zo aan te kunnen sluiten bij de belevingswereld van de leerlingen zullen zij zich meer betrokken voelen bij hun eigen leerproces. Ze werken aan leerstof op hun niveau, zodat ze niet vastlopen maar steeds weer verder kunnen.

Gepersonaliseerd onderwijs betekent werken vanuit leerdoelen. Eerst kijken wat leerlingen moeten leren en vervolgens leermiddelen zoeken die daarbij passen. Dit betekent dat niet altijd de structuur van de methode leidend zal zijn. Dit vraagt om onze onderwijskundige visie opnieuw te ijken. Daarbij zal er vanuit de 'kernvakken' –rekenen en taal- meer aandacht zijn voor communicatieve en sociale vaardigheden, ICT-vaardigheden, creatief denken, probleem oplossen enz., de zogenaamde 21ste-eeuwse vaardigheden. Daar moeten ook mediawijsheid, techniek, vreemde talen, omgangsvormen, ondernemerschap, burgerschap en identiteitsontwikkeling bij horen.

De scholen zullen dit gaan onderzoeken en ontdekken wat dit betekent om er vervolgens mee te kunnen experimenteren. De naaste omgeving van de school zal hierin een belangrijke rol gaan spelen.

Goed onderwijs is meesterschap! De docent gaat uit van het talent van het kind en benut de kansen voor ontwikkeling en groei. Hij of zij creëert een leeromgeving waar binnen het kind zich optimaal kan ontplooien. Bij twijfel wordt raad gevraagd. De docent krijgt professionele ondersteuning van collega's, de (bovenschools) intern begeleider, de ICT'er, de taal- en reken-coördinator en de directie. De focus ligt op het versterken van de docent, zodat hij of zij in staat is om goed onderwijs te bieden.

Speerpunt 3: betrokken ouders

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat een goede verbinding tussen school en ouders een positief effect heeft op de schoolprestaties en het sociale gedrag van kinderen. We vinden het daarom belangrijk om de betrokkenheid van ouders bij school en de schoolloopbaan van hun kind te vergroten.

Ouderbetrokkenheid is voor ons een gelijkwaardige en een niet vrijblijvende wijze van samenwerken tussen school en ouders, verzorgers (partnership). Ouderbetrokkenheid is in het belang van alle ouders, verzorgers en alle kinderen.

We zien ouders, verzorgers als (pedagogische en educatieve) partners en vragen van onze docenten om zaken zo goed mogelijk met ouders af te stemmen en hun activiteiten richting ouders doelgericht op te zetten. We betrekken daarom ouders systematisch bij de school. We hanteren moderne digitale vormen om met ouders te communiceren, bijvoorbeeld door ze regelmatig via de mail, de nieuwsbrief en/of Parro te informeren over wat er in klas en op school gebeurt. ouders en verzorgers zijn de ambassadeurs voor onze scholen!

Speerpunt 4: een moderne organisatie

In de nabije toekomst zal ons onderwijs er anders uit gaan zien. Er zal meer groepsdoorbrekend gewerkt gaan worden met nieuwe innovatieve lesvormen en onderwijsmethoden, waarin taalontwikkeling en meesterschap een centrale plek innemen. Een werk- en leerplek voor bevlogen medewerkers en leerlingen. Het onderwijsteam krijgt daarbij meer het karakter van een zelfsturend onderwijsteam OPO Ameland, waarin de algemeen directeur een belangrijke spilfunctie vervult. Uiteindelijk resulteert dit in ambitieus excellent onderwijs

Om de kwetsbaarheid van de twee kleine basisscholen te verkleinen wordt de samenwerking gezocht met de andere basisscholen op Ameland, de Peuterspeelzaal en BSO. Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het vormen van IKC' s op Ameland zijn in gang gezet en zal naar verwachting worden omgezet in een concreet plan.

Ons perspectief: innovatief onderwijs en een moderne organisatie, gekenmerkt door vertrouwen, verbinding en verantwoordelijkheid. Besluiten worden genomen door de mensen die ze moeten uitvoeren en leiderschap is een rol van iedereen. Eigenaarschap en samenwerking zijn sleutelbegrippen. De noodzakelijke veranderingen worden niet top-down, maar in co-creatie gerealiseerd.